

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЙЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра математики, інформатики та інформаційної діяльності

ПРОГРАМА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

**ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА
(ПЕДАГОГІЧНА З МАТЕМАТИКИ)**

освітнього ступеня бакалавр

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
(шифр та найменування)

спеціальність 014 Середня освіта
(код та найменування)

предметна спеціальність 014.04 Математика
(код та найменування)

освітні програма Середня освіта: математика
(назва спеціалізації)

факультет управління, адміністрування та інформаційної діяльності
(назва інституту, факультету)

Ізмаїл – 2018

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньо-професійної
програми

Івлієва О.М..

(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою математики, інформатики та
інформаційної діяльності

протокол № 11 від 18.06.2018

Завідувач кафедри Івлієва О.М.

(підпис, ініціали, прізвище)

ПОГОДЖЕНО:

Голова науково-методичної ради факультету
управління, адміністрування та інформаційної
діяльності

Федорова О.В.

(підпис, ініціали, прізвище)

Розробники програми:

Мізюк В.А., к.пед.н., доцент кафедри математики,
інформатики та інформаційної діяльності.

Щоголєва Т.М., викладач кафедри математики,
інформатики та інформаційної діяльності

Рецензенти програми:

Івлієва О.М., к.пед.н., доцент кафедри математики,
інформатики та інформаційної діяльності

1. Опис виробничої (педагогічної з математики) практики

Рік підготовки 3

Семестр 6

Кількість тижнів – 4

Кількість кредитів – 6

Загальна кількість годин – 180год

Вид контролю: диференційований залік
(залік чи диференційований залік)

2. Мета та завдання виробничої (педагогічної з математики) практики

Метою виробничої (педагогічної з математики) практики є ознайомлення зі специфікою діяльності вчителя математики й освітньої установи у цілому, формування інтересу до педагогічної діяльності, вироблення потреб у самоосвіті.

Завданнями практики є:

- ознайомлення зі структурою різних типів загальноосвітніх навчальних закладів;
- ознайомлення з сучасним станом навчально-виховного процесу в освітніх закладах, з особливостями роботи вчителя математики, класного керівника, адміністрації;
- вивчення методики й техніки проведення уроків математики, інших форм організації навчання, фахультативних занять, навчальних екскурсій;
- встановлення зв'язків між теоретичними знаннями, отриманими під час вивчення психолого-педагогічних та професійних дисциплін, і практикою; закріплення, поглиблення та збагачення знань в процесі вирішення педагогічних завдань;
- формування потреби в педагогічній самоосвіті;
- виховання професійно значущих якостей особистості педагога.

Після проходження практики здобувач вищої освіти (ВО) повинен **знати**:

- особливості організації навчально-виховного процесу в школі,
- вимоги до навчально-програмної документації, календарних і тематичних планів, планів виховної роботи.

Вміти:

- проводити аналіз організації навчально-виховного процесу в школі, зокрема на уроках математики;
- моделювати варіанти змісту методів і засобів навчання відповідно до результатів попереднього аналізу;
- моделювати варіанти виховної роботи з учнями;
- встановлювати комунікаційні зв'язки із вчителями і учнями різного шкільного віку;
- проводити психолого-педагогічні дослідження з метою виявлення в учнів особистісної спрямованості та індивідуального стилю вивчення математики;
- узагальнити отримані на практиці результати.

Вміння і навички, отримані здобувачами ВО за час практики, знадобляться їм під час подальшого вивчення дисципліни «Методика навчання математики», а також для проведення науково-дослідних досліджень у ході написання курсової роботи з курсу «Методика навчання математики».

За час проходження практики здобувач освіти має набути таких умінь і навичок:

Шифр компетентності	Компетентності
Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК 1.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
ЗК 2.	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях
ЗК 5.	Здатність до опанування новими знаннями та продовження професійного розвитку
ЗК 6.	Здатність ідентифікувати, формулювати та розв'язувати проблеми
ЗК 8.	Здатність діяти на засадах етичних міркувань, цінувати різноманіття та мультикультурність
ЗК 9.	Здатність до міжособистісного спілкування, самокритики, навички роботи в команді
ЗК 10.	Здатність спілкуватися українською мовою як усно, так і письмово
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	
СК 1.	Здатність формувати в учнів предметні компетентності.
СК 2.	Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання.
СК 3.	Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з математики.
СК 4.	Здатність аналізувати особливості сприйняття та засвоєння учнями навчальної інформації з метою прогнозу ефективності та корекції навчально-виховного процесу.
СК 5.	Здатність забезпечувати охорону життя і здоров'я учнів у навчально-виховному процесі та позаурочній діяльності.
СК 6.	Здатність використовувати системні знання з математики, педагогіки, методики навчання математики, історії їх виникнення та розвитку.
СК 7.	Здатність ефективно застосувати ґрунтовні знання змісту шкільної математики.
СК 8.	Здатність аналізувати математичну задачу, розглядати різні способи її розв'язування.
СК 9.	Здатність формувати в учнів переконання в необхідності обґрунтування гіпотез, розуміння математичного доведення.
СК 10.	Здатність формувати і підтримувати належний рівень мотивації учнів до занять математикою.
СК 11.	Здатність здійснювати аналіз та корекцію знань та умінь учнів з математики в умовах диференційованого навчання
СК 12.	Здатність ефективно планувати та організовувати різні форми позакласної роботи з математики.
СК 13.	Здатність проектувати цілісний процес навчання, виховання та розвитку учнів засобами математики
СК 14.	Здатність аналізувати, досліджувати та презентувати педагогічний досвід навчання учнів математики в основній (базовій) середній школі
Програмні результати навчання	
ПРН 1.	Демонструє знання з теоретичної та прикладної математики та методики її навчання.
ПРН 2.	Демонструє знання психолого-педагогічних і комунікаційних теорій, теорій

	навчання й виховання, основних напрямків та перспектив розвитку освіти та педагогічної науки в Україні.
ПРН 3.	Знає та розуміє концепції, принципи, сучасні методи, прийоми і форми організації освітнього процесу з математики, в тому числі, різнорідних груп учнів, відповідно до вимог стандарту базової загальної середньої освіти.
ПРН 11.	Вміє планувати та організовувати процес навчання учнів з математики, застосовувати сучасні методи навчання і форми організації навчально-пізнавальної діяльності учнів; обирати та застосовувати методичне і дидактичне забезпечення шкільного курсу математики.
ПРН 12.	Знає та розуміє індивідуальні особливості навчання різнорідних груп учнів, демонструє готовність застосовувати диференційний підхід до їх навчання, організовувати освітній процес з урахуванням їх особливий потреб.
ПРН 15.	Демонструє здатність до розв'язування професійних задач в області математики
ПРН 16.	Вміє здійснювати аналітичне осмислення стану та перспектив розвитку сфери освіти, створює та впроваджує новий зміст освіти та новітні методики (технології) навчання.
ПРН 17.	Демонструє навички усного та письмового спілкування державною мовою, висловлюється на тему математики з використанням відповідної термінології
ПРН 19.	Здатний вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми навчання, виховання та розвитку (у тому числі, такі, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов), що передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук.
ПРН 20.	Організовує співпрацю учнів і вихованців та ефективно працює в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях).
ПРН 21.	Здатний з дотриманням етичних норм формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями й вихованцями та їхніми батьками.
ПРН 22.	Презентує, обговорює та захищає власні погляди в усній і письмовій формах та за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій.
ПРН 25.	Здатний створювати рівноправний і справедливий клімат, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від їх соціально культурно-економічного контексту.
ПРН 26.	Відповідально ставиться до забезпечення охорони життя і здоров'я учнів у освітньому процесі та позаурочній діяльності.

3. Програма виробничої (педагогічної з математики) практики

Зміст діяльності	Форми та методи діяльності	Термін виконання	Результати роботи, форми звітності
Ознайомлення із змістом та завданнями практики	<ul style="list-style-type: none"> Настановна конференція на факультеті. Консультації керівників практики та групових методистів. 	Настановна конференція	<ul style="list-style-type: none"> Направлення на практику Програма практики та методичні рекомендації
Ознайомлення із базою практики, керівниками практики в школі	<ul style="list-style-type: none"> Ознайомлення з навчальним закладом, з її історією та традиціями, з матеріально-технічною базою. Бесіди з директором школи, завучами щодо структури управління школою, системи навчально-виховної роботи, режиму роботи, проблем, над якими працює школа. Закріплення здобувачів за вчителями-предметниками, розподіл по класам. Знайомство з педагогічним колективом, вчителем-предметником, класом. Складання індивідуального плану роботи на період практики. 	Перші два дні практики	<ul style="list-style-type: none"> Аналіз матеріально-технічної бази школи, складання паспорту бази практики, його аналіз, Індивідуальний план роботи практиканта на період практики, Відмітки у щоденнику
Вивчення матеріально-технічної бази кабінету математики	<ul style="list-style-type: none"> Ознайомлення з матеріально-технічною базою кабінету математики, наявними в кабінетах наочними посібниками, обладнанням, програмним забезпеченням. Участь у поліпшенні матеріальної бази кабінетів (виготовлення не обхідних наочних посібників, розробка дидактичних матеріалів, слайдів, навчальних програм тощо) 	Протягом практики	<ul style="list-style-type: none"> Аналіз матеріально-технічної бази кабінету математики, Приклади виготовлених наочних посібників, дидактичних матеріалів, слайдів, навчальних програм Відмітки у щоденнику
Професійно-педагогічна діяльність вчителів і вчителя-предметника	<ul style="list-style-type: none"> Ознайомлення з навчальними програмами, календарним планом з математики. Відвідування уроків вчителів-предметників в різних класах (не менш 10 за період практики), Вивчення особливостей і вимог до ведення шкільної документації. Проведення пробних уроків (не менш 4 за період практики) 	Протягом практики	<ul style="list-style-type: none"> Календарний план з математики на семестр, Стенограми (розгорнуті плани-конспекти) 2-х відвіданих уроків та їх аналіз, Плани-конспекти проведених пробних уроків Відмітки у щоденнику
Виховна робота	<ul style="list-style-type: none"> Ознайомлення з планом виховної роботи класного керівника та його аналіз (кількість запланованих заходів, їх характер; оцінка їх співвідношення з точки зору педагогічної доцільності); Відвідування класної години і 		<ul style="list-style-type: none"> План виховної роботи класного керівника та його аналіз Аналіз одного з відвіданих виховних заходів,

	<p>виховних заходів, їх аналіз</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Організація перерв із застосуванням різноманітних ігор; ▪ Проведення виховної роботи у позаурочний час (етичні, естетичні, пізнавальні, індивідуальні бесіди, екскурсії тощо) ▪ Підготовка та проведення власного виховного заходу 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ План-конспект власного виховного заходу з математики та його аналіз; ▪ План-конспект власного виховного заходу загального характеру та його аналіз; ▪ Фотографії відвіданих і проведених виховних заходів ▪ Відмітки у щоденнику
Спостереження психолого-педагогічного характеру	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Проведення психологічних спостережень (окрім учнів, класного колективу, навчально-виховного процесу) ▪ Проведення психологічних досліджень за індивідуальним завданням (наприклад, мотивів навчальної діяльності учнів, моральні уявлення, естетичні уподобання, читацькі інтереси тощо) 	Перший тиждень	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Психологопедагогічний аналіз <ul style="list-style-type: none"> – на клас – на учня ▪ Анкети для проведення психологічних дослідження і аналіз результатів ▪ Відмітки у щоденнику
Громадська робота	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ознайомлення з роботою учнівського самоврядування в класі, школі. ▪ Надання допомоги в організації роботи органам учнівського самоврядування в класі та школі. ▪ Чергування по школі зі своїм класом. 	Протягом практики	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Аналіз структури і змісту громадської роботи (пункт у структурі паспорту школи) ▪ Відмітки у щоденнику
Підведення підсумків педагогічної практики	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Оформлення необхідної документації. ▪ Захист практики комісії. 	Тиждень по закінченню практики	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Звіт практиканта

4. Форми та методи контролю

Контроль здійснюється керівниками практики від кафедри.

Методи контролю – захист результатів практики

Форма контролю - диференційований залік

5. Вимоги до звітної документації

В триденний термін після закінчення практики здобувач ВО зобов'язаний надати груповому методисту звітну документацію, до якої входить:

- Характеристика на практиканта з бази практики. Відгук-характеристика має бути підписана класним керівником і директором школи та завірена печаткою навчального закладу.
- Щоденник практиканта з відмітками про виконання завдань практики;

- Звіт практиканта про проведену роботу, а саме:
 - Паспорт об'єкта практики ;
 - Психолого-педагогічна характеристика учня;
 - Психолого-педагогічна характеристика класного колективу;
 - Календарний план з математики на семестр;
 - Стенограми (розгорнуті плани-конспекти) 2-х відвіданих уроків та їх аналіз,
 - Плани-конспекти проведених пробних 4-ти уроків (для частково проведених уроків - повних конспектів 4-ти уроків із вказівкою власної частини уроку);
 - План виховної роботи класного керівника та його аналіз;
 - Аналіз одного з відвіданих виховних заходів,
 - План-конспект проведеного виховного заходу з математики та його аналіз;
 - План-конспект проведеного виховного заходу загального характеру та його аналіз;
 - Приклади виготовлених наочних посібників, дидактичних матеріалів, слайдів, навчальних програм (допустимо в електронному виді)
 - Анкети для проведення психологічних дослідження і аналіз результатів проведеного міні-дослідження.

Вимоги до обсягу звіту виробничої (педагогічної з математики) практики – 5–10 сторінок (без врахування обсягу додатків).

Звіт про виробничу (педагогічну з математики) практику друкується на одному боці аркушу паперу формату А4 (297мм x 210 мм), 14 шрифтом, з інтервалом 1,5. З лівої сторони повинно бути залишено поле – 25 мм, з правої – 15, зверху – 25 і знизу 20 мм. Для оформлення звіту з практики здобувачу ВО виділяються із загального терміну 2–3 дні наприкінці практики.

Додатки слід оформити окремим пакетом. На кожному додатку в правому верхньому куті потрібно написати слово «Додаток» і позначити його порядковий номер, наприклад «Додаток 1».

Обсяг додатків не лімітується. Основна частина звіту має містити посилання на додатки.

Разом зі звітом про проходження практики здобувач ВО здає оформленій належним чином щоденник практики, з підписами та печатками установи – бази практики та характеристику на практиканта, з підписами та печатками установи – бази практики.

Оформлені матеріали практики подаються на рецензування керівнику практики від кафедри.

6. Розподіл балів, які отримують здобувачі ВО

За результатами практики здобувачам освіти виставляються оцінки: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Оцінка з практики виставляється окремо за кожен вид роботи із перерахунком відповідно до коефіцієнтів:

0,2 – характеристика від бази практики;

0,6 – оцінка звітних матеріалів (навчальна робота, позакласна робота з математики, проведені психолого-педагогічні дослідження)

0,2 – захист результатів практики.

Вид діяльності практиканта	Максимальна кількість балів	Термін виконання
Повнота і правильність оформлення щоденника з практики	5	
Наявність паспорта об'єкта практики	4	
Характеристика на учня	4	
Характеристика на класний колектив	4	
Календарний план з математики на семестр	4	
Стенограми	4	
2-х відвіданих уроків та їх аналіз		
Плани-конспекти проведених пробних 4-ти уроків	6	
План виховної роботи класного керівника та його аналіз	4	
Аналіз одного з відвіданих виховних заходів	5	
План-конспект власного виховного заходу з математики та його аналіз	5	
План-конспект власного виховного заходу загального характеру та його аналіз	5	
Виготовлені наочні посібники, дидактичні матеріали, слайди або навчальні програми	5	
Анкети для проведення психологічних дослідження і аналіз результатів	5	
Всього	60	
Характеристика на практиканта з бази практики	5/20	
Захист результатів практики	5/20	
Всього	40	
Всього за практику	100	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для диференційованого заліку	для заліку
90 – 100	відмінно	
70 – 89	добре	
51 – 69	задовільно	зараховано
1 – 50	незадовільно з можливістю повторного проходження практики	не зараховано з можливістю повторного проходження практики

7. Методичне забезпечення практики:

1. програма виробничої (педагогічної з математики) практики;
2. методичні рекомендації до виробничої (педагогічної з математики) практики;;
3. зразки звітної документації знаходяться на кафедрі:
 - звіти;
 - характеристики;
 - оформленій щоденник;
 - звіти з практики.
4. нормативна документація навчального закладу.

8. Рекомендована література

Базова

1. Методичні рекомендації з питань організації виховної роботи у навчальних закладах у 2016/2017 навчальному році/ Інститут модернізації змісту освіти у листі від 25.07.2016 № 2.1/10-1828 - www.pedrada.com.ua
2. Андрощук І.В. Методика виховної роботи: навч. посібник / І.В. Андрощук, І.П. Андрощук. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2014. – 320 с.
3. Кондрашова, Л.В. Методика організації виховної роботи в сучасній школі: навчальний посібник / Л.В.Кондрашова, О.О.Лаврент'єва, Н.І.Зеленкова [Електронний ресурс] – Кривий Ріг: КДПУ, 2008. – 187 с. - URL- адреса: nova-bdt.at.ua/_ld/0/3_met_vix_rob.pdf

9. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Osvita.ua - <http://osvita.ua/>
2. Інформаційний портал «Вчитель - вчителю. Вчитель - учню. Вчитель – батькам». [Електронний ресурс]: Сторінка «Поради шкільному психологу» - URL- адреса: <http://teacher.at.ua/publ/5>